

**ZIŅOJUMS
PAR KONCEPCIJAS
„VIENĀDAS IESPĒJAS VISIEM”
ĪSTENOŠANU 2005. GADĀ**

SATURS:

IEVADS	2
VESELĪBAS APRŪPE	3
IZGLĪTĪBA.....	6
ATBALSTS NODARBINĀTĪBĀ	8
SOCIĀLĀ INTEGRĀCIJA.....	11
KULTŪRA.....	16
CITI PASĀKUMI.....	22
SECINĀJUMI.....	23

IEVADS

Koncepcija akceptēta Ministru kabinetā 1998.gada 30.jūnijā (protokols Nr.34, 36§).

- ✓ Pamatprincips – vienlīdzīgu iespēju radīšana un šķēršļu novēršana invalīdu neatkarīgai dzīvei, veicinot sociālo rehabilitāciju, darbspēju atjaunošanu, izglītības iegūšanu un iesaistīšanos darba tirgū.
- ✓ Koncepcijas īstenošanas plāns laikam līdz 2010.gadam šādās jomās:
 - veselība;
 - izglītība;
 - nodarbinātība;
 - piemērota vide;
 - sociālā drošība.
- ✓ Atbilstoši Ministru kabineta lēmumam Labklājības ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, Kultūras ministrijai, Satiksmes ministrijai un Ekonomikas ministrijai atbilstoši koncepcijai un finansēšanas iespējām katru gadu ministriju rīcības plānos jāiekļauj koncepcijas īstenošanai paredzētie pasākumi. Labklājības ministrijai sadarbībā ar Invalīdu lietu nacionālo padomi ir jākoordinē koncepcijas īstenošana.
- ✓ Labklājības ministrija katru gadu veic koncepcijas īstenošanai veikto pasākumu apkopojumu atbilstoši ministriju sniegtai informācijai. 2002.gada sākumā tika sagatavots visaptverošs Sākuma ziņojums par Koncepcijas īstenošanu un paveikto invalīdu integrācijas jomā, laikā no 1998.-2001.gadam, kam sekoja 2002; 2003 un 2004.gada ziņojumi.
- ✓ Šajā ziņojumā tiek atspoguļota informācija par Koncepcijas īstenošanu 2005. gadā.

Informācija Sagatavota balstoties uz Labklājības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas, Satiksmes ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Veselības ministrijas un Vides ministrijas sniegto informāciju.

VESELĪBAS UN SOCIĀLĀ APRŪPE
VESELĪBA

Nr.	UZDEVUMS	PASĀKUMI 2005. gadā	FINANSES
Uzdevums: Nodrošināt personas ar tām nepieciešamo medicīnisko palīdzību (tai skaitā medicīnisko rehabilitāciju).			
1.	Pilnveidot valsts un reģionālās veselības un medicīniskās rehabilitācijas programmas.	Ministru kabineta 2004.gada 21.decembra noteikumos Nr.1036 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība” tika noteikta valsts apmaksāto profilaktisko apskašu programma un diagnožu un sindromu grupas, kuru ārstēšanai nepieciešami rehabilitācijas pakalpojumi dinamiskās novērošanas veidā.	
2.	Pilnveidot profilakses un veselības izglītības darbu un veselības veicināšanas pasākumus.	Vēža skrīningizmeklējumi iedzīvotājiem (atbilstošās vecuma grupās) profilaktisko apskašu ietvaros (veikts 90581 pacientiem)	352 898
		Sievietes veselības un dzīves kvalitātes veicināšanas programma KONTIA. Maijā akcija notika veikalu tīklā “Drogas”. Šai akcijai tika sagatavoti 26 speciālisti (24 vecmātes, 2 ginekologi). Akcijas laikā visa vecuma sievietes tika aicinātas pievērst uzmanību savai veselībai, regulāri apmeklēt ginekologu. Tika sniegta informācija par ekspresdiagnostikas metodēm, kā arī dalīti informatīvie bukleti par krūts dziedzeru izmeklēšanas metodēm u.c. informatīvie materiāli, kas saistīti ar reproduktīvo veselību.	1423
		Topošo vecāku skolu speciālistu izglītošana (40 stundu programma 20 speciālistu grupai).	460
		Projekts “Zīdīšanas ABC” (20 000 eksemplāru latviešu un krievu valodās, katrā materiālā 80 lpp.). Tas ir informatīvs materiāls māmiņām zīdīšanas periodā, kas sniedz plašu informāciju par zīdīšanas priekšrocībām bērna un mātes veselībā, kā arī par iespējamo sarežģītumu risinājumu.	7800
		Projekts „Mazulim draudzīgas slimnīcas” (10 atkārtotas un 10 pirmreizējas iestāžu vērtēšanas)	1715
Dzīvesprasmju izglītība STS/HIV/AIDS profilaksē arodskolu pedagogiem un audzēkņiem (noorganizēti 11 semināri, kuros piedalījās 247 dalībnieki no 145 izglītības	3783		

Nr.	UZDEVUMS	PASĀKUMI 2005. gadā	FINANSES
		iestādēm - profesionāli tehniskajām skolām, internātskolām un bērnu namiem. Mērķis: Uzlabot profesionāli tehnisko skolu, internātskolu un bērnu namu skolotāju un audzinātāju izpratni par to, kā pasargāt meitenes un jaunas sievietes no seksuāli transmisīvajām slimībām un HIV/AIDS.	
		Reģionālie semināri par sirds veselības veicināšanu un sirds-asinsvadu slimību (SAS) vadlīniju ieviešanu pašvaldību un primārās veselības aprūpes darbiniekiem sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību. Mērķa auditorija - Primārās veselības aprūpes speciālisti (ģimenes ārsti), aptieku vadītāji, farmaceiti. Noorganizēti 10 reģionālie semināri – Rēzeknē, Madonā, Alūksnē, Daugavpilī, Saldū, Kuldīgā, Rīgā, Cēsīs, Dobelē, Valmierā. Pavisam 569 klausītāji.	1200
		Sabiedrības informēšanas kampaņa par smēķēšanas ietekmi uz veselību un saistību ar sirds un asinsvadu saslimšanām (informatīvās kartiņas, plakāti, klipī, holesterīna un cukura līmeņa mērīšanas akcijas un SAS skrīnings aptiekās visā Latvijā)	6247
		Projekts “ Rudzu maizes ēšanas veicināšana skolās ”. Mērķis - veicināt veselīgu produktu ieviešanu skolas ēdienkartē, īpašu vērību pievēršot rudzu maizei. Mērķa auditorija - Skolu administrācija un skolu ēdināšanas uzņēmumu vadība Noorganizēti 10 reģionālie semināri - Dobelē, Kuldīgā, Saldū, Madonā, Cēsīs, Valmierā, Rēzeknē, Daugavpilī, Alūksnē, Ogrē.	2150
		Informatīvā kampaņa par joda deficīta novēršanu: <ul style="list-style-type: none"> - Izveidots un apraidīts Valsts televīzijā raidījums par joda deficīta problēmu un tās risināšanas iespējām raidījumu ciklā „Māmiņu klubs (jūnijs -augusts); - Izstrādāti un izgatavoti informatīvie materiāli par „Joda nozīme grūtniecēm” (50 000 eks.) un primārās veselības aprūpes speciālistiem (15 000 eks.) Veikta materiālu izplatīšana reģionos; - Seminārs veselības aprūpes speciālistiem „Joda deficīts un tā novēršanas iespējas 	5283 (UNICEF finansējums)

Nr.	UZDEVUMS	PASĀKUMI 2005. gadā	FINANSES
		Latvijā”.	
		Jauniešiem draudzīgu veselības pakalpojumu publicitātes kampaņa (informatīvie bukleti, konference pašvaldību pārstāvjiem, konference veselības aprūpes speciālistiem, aptauja par jauniešiem draudzīgiem ārstiem).	4968 (UNDP finansējums)
3.	Pilnveidot veselības apdrošināšanas programmas.		
4.	Nodrošināt personas ar nepieciešamajām protēzēm un ortozēm.	Bērni, kuriem nepieciešami kohleārie implantanti (veikts 46 bērniem). Pacienti, kam nepieciešama lielo locītavu endoprotezēšana (veikts 1706 pacientiem).	182 996 2 018 127
5.	Izveidot reģionālo medicīniskās rehabilitācijas centru sistēmu, nodrošināt rehabilitācijas centrus ar nepieciešamajiem speciālistiem un apgādāt ar nepieciešamajām iekārtām.	Pacienti, kas saņēmuši ambulatoro medicīnisko rehabilitāciju (34734 pacienti) . Pacientu grupas, kurām no valsts budžeta apmaksā medicīnisko rehabilitāciju diennakts slimnīcās (saņēmuši 7601 pacienti).	1 399 348 2 872 993
6.	Nodrošināt personas ar tām nepieciešamajiem tehniskajiem palīglīdzekļiem.	VA „Tehnisko palīglīdzekļu centrs” izsniedza personām nepieciešamos tehniskos palīglīdzekļus: Ortozes – 4529 gab. Tiflotehnika - 1320 Surdotehnika -3719 Personiskās pārvietošanās palīglīdzekļi – 5920 gab. Personiskās pašaprūpes palīglīdzekļi – 5078 gab. Ortopēdiskie apavi – 3657 gab. Acu protēzes – 445 gab. Ekstremitāšu protēzes – 432 gab. Krūšu protēzes – 1087 gab.	146233 LVL 26312 LVL 256257 LVL 428444 LVL 39547 LVL 280499 LVL 97068 LVL 466336 LVL 24985 LVL
7.	Izstrādāt individuālās invalīdu sociālās rehabilitācijas programmas.	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi sniegti 668 personām ar redzes zudumu Sociālā rehabilitācija sniegta 7284 personām ar dzirdes traucējumiem Kopā piešķirti 1460 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi(izmantoja 1200 personas), no tām 620 personas ar funkcionāliem traucējumiem. Profesionālā rehabilitācija sniegta 199 personām. Profesionālās piemērotības noteikšana:	

Nr.	UZDEVUMS	PASĀKUMI 2005. gadā	FINANSES
		<p>Pakalpojumu saņēma 177 personas.</p> <p>Koledžā RRC īstenotas 5 pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas, kurās studējošo invalīdu skaits bija 64. Iegūstot pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību, darbā iekārtojās 90% absolventu. 40% absolventu turpināja studēt otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmās.</p> <p>Jūrmalas profesionālajā vidusskolā 2005.g. Mācijās 190 invalīdi 8 izglītības programmās, pēc mācībām darbā iekārtojās 75% audzēkņu, mācības turpināja 15% audzēkņu.</p> <p>2005.g. 15 personas ar invaliditāti beigušas autovadītāju apmācību kursus.</p>	
8.	Izstrādāt programmas invalīdu un pacientu sabiedrisko organizāciju atbalstam.		

IZGLĪTĪBA

Uzdevums: nodrošināt invalīdiem tiesības uz izglītību, kas atbilst viņu vajadzībām un vēlmēm.			
1.	Izstrādāt valsts un reģionālās programmas bērnu invalīdu agrīnai integrācijai, uzsākot bērnu invalīdu apmācību pirmskolas iestādēs.	<p>Valsts un reģionālās programmas bērnu ar speciālām vajadzībām agrīnai integrēšanai 2005.gadā nav izstrādātas.</p> <p>2005.gadā bērnu ar speciālām vajadzībām integrēšanai vispārējās izglītības iestādēs, tostarp, 13 pirmskolas izglītības iestādēs, no valsts budžeta tika piešķirti 29 924 lati.</p>	29 924
2.	Izveidot institūciju, kas sekotu bērnu invalīdu attīstībai no traucējumu noteikšanas brīža un izstrādātu, grozītu individuālās izglītības programmas, sekotu to realizācijai.	<p>Izglītības un zinātnes ministrija ir uzsākusi darbu pie Valsts speciālās izglītības centra izveides. Tā galvenās funkcijas būs organizēt konsultatīvi metodisku darbu izglītības iestādēm, pašvaldībām un to institūcijām speciālās un iekļaujošās izglītības jautājumos, pilnveidot mācību metodes bērnu ar speciālām vajadzībām izglītības procesa nodrošināšanai, nodrošināt Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas darbu un koordinēt pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju darbu.</p> <p>Ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2005.gada 10.novembra rīkojumu Nr.850 „Par Valsts speciālās izglītības attīstības centra un speciālās izglītības atbalsta sistēmas izveides darba grupu” tika izveidota darba grupa, kurā gatavo Valsts speciālās izglītības centra nolikuma projektu. Darba grupa strādā esošā budžeta ietvaros.</p>	Darba grupa strādā valsts budžeta līdzekļu ietvaros

3.	Izstrādāt speciāli adaptētas mācību programmas, materiālus, stundu sarakstus, eksāmenu noteikumus, pilnveidot mācību metodes.	<p>1. Lai veicinātu bērnu ar speciālām vajadzībām integrēšanu vispārējās izglītības iestādēs, konkursa „Par valsts budžeta sadali vispārējās izglītības iestāžu nodrošināšanai atbilstoši speciālajām vajadzībām” ietvaros 2005.gadā piešķirts finansējums 105 000 latu apmērā (tajā skaitā – 29 924 lati pirmsskolas izglītības iestādēm). Līdzekļi sadalīti 54 vispārējās izglītības iestādēm, tajā skaitā 13 pirmsskolas izglītības iestādēm, kurās integrēti bērni ar speciālām vajadzībām.</p> <p>2. Pedagoģiem, kuri strādā klasēs, kurās integrēti viens vai vairāki izglītojamie ar speciālām vajadzībām, ir obligāta tālākizglītības kursu apguve par darbu ar bērniem, kuriem ir dažāda veida invaliditāte.</p> <p>Bērnu vides skola izstrādāja divas vides izglītības programmas (7 nodarbības katra) par mežu, kas piemērotas 3.-5. un 7.-9. klašu skolēniem ar īpašām vajadzībām. Šīs programmas pārbaudītas praksē ar 2 klasēm katrā programmā. Sagatavoti norādījumi vadītājiem par to kā ar šīm programmām strādāt.</p>	105 000 LV2085
4.	Pilnveidot izglītības institūciju darbu, nodrošināt ar jaunākajām tehnoloģijām, nepieciešamajiem tehniskajiem palīg līdzekļiem.	<p>1. Uz 2005.gadu Latvijā izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām (kustību traucējumiem) pilnībā bija pielāgotas 3 vispārējās izglītības iestādes un 5 speciālās izglītības iestādes. Daļēji pielāgotas ir 5 vispārējās izglītības iestādes un 15 speciālās izglītības iestādes.</p> <p>2. Noslēdzies arī 3.3.7.aktivitātes „Jauniešu ar speciālajām vajadzībām integrēšana izglītības sistēmā” projektu (pieļaujamās aktivitātes ir projekti vai pasākumi atbalstošas vides radīšanai jauniešiem ar speciālajām vajadzībām integrācijai izglītības sistēmā, sociālo un darba iemaņu attīstīšana u.c.) konkurss. 2005.gadā ir noslēgti 15 līgumi par 3.3.7. aktivitātes projektu īstenošanu.</p>	Valsts budžeta līdzekļu ietvaros
5.	Nodrošināt bērnu invalīdu arodapmācību vispārējās izglītības sistēmā.	<p>1. 2004./2005.mācību gadā profesionālās izglītības iestādēs, apgūstot arodu, mācījās 236 izglītojamie ar speciālām vajadzībām (invaliditāti), bet 2005./2006.mācību gadā – 297 izglītojamie ar dažāda veida invaliditāti.</p> <p>2. 2005./2006.mācību gadā speciālās izglītības iestādēs arodu (atbilstošu profesionālo kvalifikāciju iegūst 963 bērni ar speciālām vajadzībām.</p>	Valsts budžeta līdzekļu ietvaros

ATBALSTS NODARBINĀTĪBA

Uzdevums : nodrošināt invalīdiem tiesības uz darbu - vienlīdzīgām iespējām uz produktīvu un labi atalgotu vietu darba tirgū.			
1.	<p>Izveidot jaunu arodorientācijas institūciju (vai paredzēt jau esošajās profesionālās orientācijas institūcijās), kas noteiktu un palīdzētu izvēlēties vispiemērotāko nodarbošanos, ņemot vērā personas zināšanas, spējas, vēlmes, darbaspēka tirgus iespējas.</p>	<p>Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūra sniedz pakalpojumus izglītības un profesijas izvēlē un karjeras plānošanā iedzīvotājiem, t.sk. invalīdiem, kuri 2005. gadā sastādīja 2% no kopējā pakalpojumus saņēmušo personu skaita.</p> <p>2005. gadā pakalpojumi tika sniegti 890 invalīdiem, t.sk. 537 sievietēm un 353 vīriešiem. 126 invalīdi saņēmuši padziļinātas individuālas konsultācijas izglītības un profesijas izvēlē, 82 invalīdi saņēmuši grupveida padziļinātas konsultācijas izglītības un profesijas izvēlē, 295 invalīdiem veikta individuālā apmācības spēju psiholoģiskā novērtēšana pirms mācībām Nodarbinātības valsts aģentūrasursos, 365 invalīdiem veikta grupveida apmācības spēju psiholoģiskā novērtēšana pirms mācībām Nodarbinātības valsts aģentūrasursos, 97 invalīdi saņēmuši informatīvas konsultācijas par izglītības iespējām, profesijām.</p> <p>Pie tam 75 invalīdi saņēmuši 2 no iepriekš minētajiem pakalpojumiem.</p> <p>Lai pilnveidotu konsultatīvo pakalpojumu kvalitāti un precizētu invalīdiem piemērotās profesionālās darbības veidus, Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūrā darbā tika pieņemts ārsts</p>	<p>Izlietotie līdzekļi: 12125,60 Ls</p>
2.	<p>Izveidot institūciju, kas pielāgotu darba vietu atbilstoši drošības vai darbības prasībām (kas izriet no darbinieka invaliditātes rakstura) un sekotu darbinieka adaptācijas procesam.</p>		

<p>3.</p>	<p>Izstrādāt kolektīvas un individuālās programmas invalīdu iesaistīšanai darbā un īpašas programmas specializētu, invalīdiem paredzētu darba vietu izveidei.</p>	<p>2005.gadā ir izveidotas 358 jaunas darba vietas invalīdu - bezdarbnieku nodarbināšanai, tai skaitā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invalīdu – bezdarbnieku darba prakses -5; • Invalīdu – bezdarbnieku profesionālo prasmju pilnveide subsidētajā darba vietā – 57; • Atbalsts invalīdiem – bezdarbniekiem profesionālo prasmju apguvei subsidētajā darba vietā – 296. <p>Pamatojoties uz ergoterapeitu sniegtajiem atzinumiem par darba vietas pielāgošanas vai pieejamības nodrošināšanas nepieciešamību atbilstoši konkrētā invalīda - bezdarbnieka funkcionālo traucējumu veidam un individuālajām vajadzībām, darba devēji veica darba vietas pielāgošanu un/vai pieejamības nodrošināšanu 215 invalīdiem – bezdarbniekiem</p> <p>2005.gadā sešu mēnešu periodā pēc 2004.gadā uzsāktā subsidētās nodarbinātības pasākuma pabeigšanas darbā iekārtojās 220 bezdarbnieki, t.i., 66,5% no visiem pasākuma beidzējiem.</p> <p>2005.gadā „Sociālie uzņēmumi mazāk konkurētspējīgo bezdarbnieku – invalīdu nodarbināšanai” savu darbību pabeidza, tādējādi pasākumā bija nosūtīti tikai 2 invalīdi – bezdarbnieki.</p> <p>Pasākumos invalīdu – bezdarbnieku mobilitātes veicināšanas 2004.gada laikā tika iesaistīti 27 invalīdi – bezdarbnieki. Invalīdiem – bezdarbniekiem tika piedāvāta iespēja apgūt viņiem trūkstošās profesionālās vai sociālās prasmes (prasmju apguves programmas ilgums nepārsniedz 40 stundas) un iegūt šīs prasmes apliecināšanu dokumentu.</p> <p>Algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos 2005.gadā tika nosūtīti 444 invalīdi – bezdarbnieki. Pasākumā tiek iesaistīti bezdarbnieki, kas vēlas strādāt, bet dažādu iemeslu dēļ (piemēra, sociālās mobilitātes trūkums, grūtības pielāgoties darba tirgus prasībām u.c.) piemērotu pastāvīgu darbu nevar atrast. Šo darbu veikšanai nav nepieciešama profesionālā kvalifikācija.</p> <p>Uz bezdarbnieku profesionālo apmācību, pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas paaugstināšanu 2005.gadā tika nosūtīti 596 invalīdi – bezdarbnieki, tajā skaitā 21.09.2004. apstiprinātā ESF nacionālās programmas „Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai” projekta „Apmācību nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām, iekļaujot informācijas un komunikāciju atbalstu invalīdiem” ietvaros 585 invalīdi – bezdarbnieki (plānots 80 invalīdi – bezdarbnieki) un projekta “Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība” ietvaros 11 invalīdi – bezdarbnieki.</p> <p>Bezdarbnieku profesionālo apmācību, pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas paaugstināšanu 2005.gadā pabeidza 434 invalīdi – bezdarbnieki.</p>	<p>656 600,24 Ls</p> <p>Nodarbinātības aktīvajos pasākumos bezdarbnieki – invalīdi tiek iesaistīti atšķirīgos ilgumos, atšķirīga garuma izglītības programmās ar dažādām izmaksām, tādēļ nav iespējams norādīt konkrētās bezdarbnieku – invalīdu izmaksas.</p> <p style="text-align: center;">9</p>
-----------	---	--	--

Bezdarbnieku profesionālo apmācību, pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas paaugstināšanu 2005.gadā pabeidza **434** invalīdi – bezdarbnieki.

Pēc bezdarbnieku profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas vai kvalifikācijas paaugstināšanas pabeigšanas, 2005.gadā darbā iekārtojās **149** invalīdi – bezdarbnieki.

Projekta „Apmācību nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām, iekļaujot informācijas un komunikāciju atbalstu invalīdiem” ietvaros **397** invalīdi – bezdarbnieki saņēma ergoterapeita un **2369** invalīdi – bezdarbnieki psihologa konsultācijas.

Pasākumos konkurētspējas paaugstināšanai 2005.gadā tika iesaistīti **5440** invalīdi bezdarbnieki, tajā skaitā 21.09.2004. apstiprinātā ESF nacionālās programmas „Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai” projekta “Apmācības bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas nodrošināšanai” ietvaros **5440** invalīdi – bezdarbnieki (**579** invalīdi – bezdarbnieki iesaistīti modulārajā apmācībā).

Projekta ietvaros bezdarbnieki un darba meklētāji tika iesaistīti šādās aktivitātēs:

- bezdarbnieku testēšana iesaistīšanai bezdarbnieku profesionālās apmācības un pārkvalifikācijasursos nacionālās programmas “Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai” projektu “Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība” un “Apmācību nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām, iekļaujot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju atbalstu invalīdiem” ietvaros
 - informatīvās stundas
 - modulārā apmācība pamatprasmju apguvei
 - individuālās konsultācijas vai grupu darbs
- informatīvās dienas

Ar Nodarbinātības valsts aģentūras palīdzību 2005.gada laikā pastāvīgā darbā iekārtojušies 1075 invalīdi – bezdarbnieki.

4.	Izstrādāt mehānismu, kā ieinteresēt darba devēju nodrošināt invalīdiem atbilstošus darba apstākļus (darba vietu pielāgošana, darba/atpūtas režīma nodrošināšana u.t.t.).		
5.	Izveidot nodarbinātības centrus- speciālās darbnīcas gan atsevišķi, gan parastajos uzņēmumos, invalīdiem, kuri nekad nebūs spējīgi strādāt vispārējās darba vietās vai parastos darba apstākļos.		
6.	Iesaistīt darba devējus, arodbiedrības un invalīdu sabiedriskās organizācijas nodarbinātības pasākumos vietējā, reģionālajā un valsts līmenī.		
7.	Izstrādāt programmas invalīdu individuālās uzņēmējdarbības uzsākšanas atbalstam.		

SOCIĀLĀ INTEGRĀCIJA

Uzdevums: Nodrošināt invalīdiem tiesības uz pielāgotu vidi, novēršot fiziskos apstākļus, kas traucē brīvi pārvietoties, nodrošinot invalīdiem komunikēšanās iespējas un tiesības uz informāciju, kā arī nodrošinot invalīdiem vienlīdzīgas iespējas piedalīties brīvā laika un sporta aktivitātēs.

1.	<p>Nodrošinātu ēku, sabiedriskā transporta, ielu un citas vides pieejamību.</p>	<p>Sagatavoti pieci vides pieejamības standarti un iesniegti SIA „Latvijas standarts” Latvijas Būvniecības standartizācijas tehniskajā komitejas apakškomitejā „Būvvides pieejamība”:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Vides pieejamības termini. 2.Ieejas ēkās un būvēs. 3.Uzbrauktuves. 4.Tualetes personām ar invaliditāti. 5.Autostāvvietas personām ar invaliditāti. <p>Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumprojekts paredz, ka ar sabiedriskā transporta pakalpojumiem jānodrošina to pieejamība visiem pasažieriem.</p> <p>06.09.05. MK noteikumi Nr.665 paredz autoostu pakalpojumu pielāgošanu iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām līdz 2008.gada septembrim.</p> <p>Veicot jaunu CSDD rajonu nodaļu ēku būvniecību vai esošo telpu rekonstrukciju, tiek veikti visi pasākumi, lai cilvēkiem ar kustību traucējumiem būtu brīvi pieejami visi telpās sniegtie pakalpojumi. 2005. gadā uzbūvēta jauna administratīvā ēka Liepājā, kas 2005. gada rudenī biedrības „Apeirons” organizētajā konkursā „Zelta kruķis” ieguva balvu par vides pieejamību. Rekonstrukcijas darbi veikti arī Balvu un Jēkabpils rajonu nodaļās, kur esošās telpas pielāgotas invalīdu vajadzībām</p> <p>Diemžēl joprojām 12 rajonu nodaļās, kas atrodas nomātās telpās, nav nodrošināta brīva iekļūšana, bet tajās visās uzstādītas sarunu ierīces CSDD darbinieka izsaukšanai un nepieciešamās palīdzības sniegšanai. Visi CSDD darbinieki ir instruēti par visa veida palīdzības sniegšanu klientam ar kustības traucējumiem, gan attiecībā par iekļūšanu ēkā, gan paša pakalpojuma saņemšanu</p> <p>VAS „Starptautiskās lidostas „Rīga”” pasažieru termināla ēkā izbūvēti divi publiskie lifti</p> <p>Veicot Krustkalnu dabas rezervāta informācijas centra izbūvi ir nodrošināta vides pieejamība. Izstrādājot tehnisko projektu īpašuma „Bērzi”, Murmastienes pagastā, paredzētas nodrošināt pieejamu vidi.</p> <p>Nodrošināta iekļūšana Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Ludzas nodaļas ēkā un Rīgas pilsētas centra nodaļas ēkā (iegādāts pacēlājs) cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.</p>	<p>LV 1795</p> <p>Būvdarbu laikā pasākumi iekļauti kopējās būvdarbu izmaksās</p> <p>12 sarunu ierīces – 2800Ls</p> <p>Ls 111663 Ls 2363</p>

2.	Nodrošināt ar nepieciešamo informāciju par vides pielāgošanu atbilstoši invalīdu vajadzībām un izglītību arhitektus, inženierus, būvniecības un citus speciālistus.	<p>Projektētājiem, kas sadarbojas ar CSDD, tiek uzstādīta prasība būt informētiem visām prasībām vides pieejamībai</p> <p>Informēti visi ar lidostas „Rīga” projektēšanu saistītie projektēšanas biroji</p> <p>EM Būvniecības departaments piedalījās seminārā „Cilvēku ar invaliditāti sabiedrisko ekspertu apmācības programma”(projekts „Cilvēku ar invaliditāti interešu aizstāvība vietējā un nacionālā līmenī) ar ziņojumu „Vides pieejamība un citi pieejamības jautājumi.</p>	
3.	Izstrādāt programmas jau esošā dzīvojamā fonda pielāgošanai atbilstoši invalīdu vajadzībām.		

4.	<p>Nodrošināt, lai sabiedrisko transportu varētu izmantot pasažieri ar dažādiem traucējumiem.</p>	<p>Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumprojekts paredz, ka ar sabiedriskā transporta pakalpojumiem jānodrošina to pieejamība visiem pasažieriem.</p> <p>2005.gadā tika iegādāti 45 jauni autobusi, kas ir pielāgoti pasažieriem ar dažādiem traucējumiem.</p> <p>Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”</p> <p>Pārogres pieturas punktā ir izbūvēts panduss, lai radītu iespēju personām ar kustības traucējumiem invalīdu ratiņos pārvietoties un nokļūt uz tiem.</p> <p>A/s “Pasažieru vilciens”:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. personālam, kas nodrošina iekšzemes pasažieru pārvadājumus ar vilcieniem, tehnisko mācību ietvaros tiek sniegta informācija, un viņi tiek apmācīti sniegt palīdzību pasažieriem ar īpašām vajadzībām; 2. uz vilcienu vagonu automātiskajām durvīm izvietotas zīmes, kas brīdina par drošības pasākumu ievērošanu, nodrošinot pasažieriem drošības informācijas saņemšanu vizuālā veidā; 3. 11 elektrovilcienu sastāvi, 14 dīzeļvilcienu sastāvi un automotriše AR-2 aprīkota ar pasažieru apziņošanas elektronisko informatīvo sistēmu ar drošiem sakariem. Visi vilcienu vagoni aprīkoti ar sakaru sistēmu vagona salons – mašīnists. Minētā sistēma nodrošina kvalitatīvu skaņas informācijas pārraidi pasažieriem. Viens elektrovilcienu sastāvs aprīkots ar elektroniskajiem vilcienu kustības informatīvajiem tablo salons; 4. 20 dīzeļvilcienu vadības vagoni un automotriše AR-2 aprīkota ar elektroniskajiem maršruta rādītājiem; 5. 11 elektrovilcienu, 5 dīzeļvilcienu sastāvu un automotrišu salonos uzstādīts luminiscences apgaismojums, kas krasi uzlabo redzamību salonā, it sevišķi pasažieriem ar redzes traucējumiem; 6. 27 elektrovilcienu sastāvu vagoni aprīkoti ar automātisku gaisa temperatūras uzturēšanas sistēmu salonos. <p>SIA SIA „Gulbenes–Alūksnes bānītis” uzsāka darbu pie projekta, kas paredz bijušā pasta vagona restaurācijas gaitā to pielāgot personām ar īpašām vajadzībām un aprīkot ar pacelājiem.</p> <p>Lidostas „Rīga” viens pasažieru autobuss ir aprīkots ar riteņkrēsli. Iegādāti 7 riteņkrēsli.</p>	<p>Ls 850,00</p> <p>Ls 3000</p> <p>Ls 860200</p> <p>Ls 174000</p> <p>Ls 57000</p> <p>Ls 40000</p> <p>Ls 1441,00</p> <p>14</p>
----	---	---	---

5.	Projektēt un piemērot dažādās sabiedriskā transporta infrastruktūras, ņemot vērā invalīdu grūtības.	Saskaņā ar 06.09.05. MK noteikumiem Nr.665 līdz 2008. gadam ir jāpiemēro autoostas sniegtos pakalpojumus personām ar īpašām vajadzībām. Lidostā „Rīga” invalīdu vajadzībām paredzētās infrastruktūras ir iestrādātas termināla paplašināšanās 5. un 6. kārtas projektā. Izveidota sistēma, lai no 2006.gada 1.janvāra uzsāktu invalīdu stāvvietu izmantošanas karšu izsniegšanu visās Ceļu satiksmes drošības direkcijas nodaļās. Lai atvieglotu transportlīdzekļu vadītāju apliecību izsniegšanu, pirmreizējā eksāmena kārtošana CSDD notiek bez maksas, praktiskā braukšanas eksāmena pieņemšana notiek ar autoapmācības iestādes transportlīdzekli, kas speciāli pielāgots konkrētās personas vajadzībām	
6.	Izstrādāt finansiālās palīdzības programmas cilvēkiem, kuri nespēj lietot sabiedriskā transporta sistēmu.	Pastāv valsts kompensācija.	
7.	Izstrādāt jaunu, speciālu transporta pakalpojumu programmas un to finansēšanas mehānismu.		
8.	Izveidot komunikāciju centrus, nodrošināt tos ar nepieciešamajiem tehniskajiem līdzekļiem un kvalificētiem speciālistiem.	Turpina darboties SIA „LNS Komunikāciju centrs”, jauni centri nav izveidoti.	
9.	Nodrošināt informācijas saņemšanu sabiedriskajās ēkās un vietās invalīdiem saprotamā veidā.	Visās CSDD nodaļās pieejams CSDD darbinieks – informators, kas var sniegt informāciju par CSDD pakalpojumiem invalīdiem saprotamā veidā Redzes invalīdiem Braila rakstā izdotas brošūras „Invaliditātes pensija” un „Slimības pabalsts”.	LVL 500

10.	Sniegt informāciju valsts un sabiedriskajā televīzijā, ar zīmju valodas tulkojumu un subtitru palīdzību.		
11.	Nodrošināt informācijas sagatavošanu un izdošanu "vieglajā valodā" personām ar garīga rakstura traucējumiem.		
12.	Izstrādāt programmas kultūrizglītojošo, atpūtas un sporta vietu pielāgošanai invalīdu vajadzībām.		

KULTŪRA

Nr	UZDEVUMS	PASĀKUMI 2005. gadā (mērķa grupa, saņēmēju skaits)	FINANSES
Nodrošināt visiem sabiedrības locekļiem, tai skaitā invalīdiem vienlīdzīgas iespējas kultūras pieejamībā.			
1.	Bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšana redzes invalīdiem. Bibliotēkas lasītāju vidū ir 1510 lasītāju ar redzes problēmām un 66 lasītāji cita veida invaliditāti.	Latvijas neredzīgo Centra bibliotēkā (Bibliotēkai ir 7 filiāles - Balvos, Cēsis, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī. Tās nodrošina lasītāju apkalpošanu visos Latvijas reģionos un cieši sadarbojas ar Latvijas Neredzīgo biedrības teritoriālajām valdēm) un filiālēs. Latvijas Neredzīgo bibliotēkā neredzīgie un vājredzīgie lasītāji var saņemt nepieciešamos izdevumus uz vietas bibliotēkā vai arī, izmantojot pastu, jo speciālo izdevumu pasta sūtījumi redzes invalīdiem ir bez maksas. Bibliotēka ar savu transportu piegādā nepieciešamos materiālus arī lasītājiem mājās. 9 bibliotēkas darbinieki ir 1. vai 2. grupas redzes invalīdi, kuri veiksmīgi integrējušies kolektīvā un kuriem ir vienādas tiesības un pienākumi ar pārējiem darbiniekiem.	
2.	Bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšana invalīdiem ratiņkrēslos	Invalīdiem ar kustības traucējumiem ir radīta iespēja iekļūt daudzās valsts un pašvaldības bibliotēkās un apmeklēt visus pasākumus: dzejas dienu sarīkojumus, dažādas tikšanās, lekcijas, publiskus pārskatus, izstādes u.t.t. Vidzemes augstskola (Valmieras Integrētā bibliotēka)- āra uzbrauktuve Nodrošināta invalīdu pieejamība Staiceles bibliotēkā. Personām ar kustību traucējumiem pieejama bibliotēka Gaviezes pagastā Invalīdiem ar kustību traucējumiem pieejama Jēkabpils pilsētas bibliotēka. Valkas bibliotēkā ir moderna iekļūšana bibliotēkā, izbūvēta invalīdu vajadzībām tualetes telpas. Ir ierīkota speciāla uzbrauktuve Aizkraukles bibliotēkas lasītavā. Invalīdiem ar kustības	

		<p>traucējumiem ir radīta iespēja iekļūt Madonas centrālā bibliotēkā un apmeklēt visus pasākumus, kas notiek Madonas centrālā bibliotēkā: dzejas dienu sarīkojumus, dažādas tikšanās, lekcijas, publiskus pārskatus, izstādes u.t.t.</p> <p>Jūrmalā daļēji labiekārtota pieejamība (panduss un ieejas durvis) Slokas un Kauguru bibliotēkās.</p> <p>Invalīdiem īpaši pielāgota ir Ugāles bibliotēka, kur uzbrauktuve izbūvēta par sponsoru ziedotajiem līdzekļiem.</p> <p>Tradicionāla kļuvusi Bauskas Centrālās bibliotēkas galvenās bibliogrāfes viesošanās Zālītes speciālajā internātskolā, kur mācās bērni ar īpašām vajadzībām. Tikšanās reizēs bibliogrāfe bērniem saprotamā valodā stāsta par dažādiem ievērojamiem latviešu literātiem, viņu darbiem. Arī bērni ņem aktīvu dalību šajās tikšanās reizēs, gan skaitot dzejoļus, iestudējot skečus, eksponējot savu zīmējumu izstādes.</p> <p>Reizi mēnesī Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas filiāle - bērnu bibliotēka "Varavīksne" pilsētas dienas aprūpes un rehabilitācijas centrā 16 -30 gadu veciem jauniešiem ar garīgās attīstības traucējumiem sniedz informāciju par kultūras dzīves aktualitātēm un jaunāko grāmatu apskatus.</p> <p>Gulbenes bibliotēkas Informācijas centru regulāri apmeklē invalīdi ratiņkrēslā, kā arī daži cilvēki ar kustību traucējumiem. Šiem cilvēkiem pieejami visi bibliotēkas pakalpojumi, arī tie, ko piedāvā abonements 2.stāvā un humanitāro zinātņu un novadpētniecības lasītava 3.stāvā, jo vajadzīgā literatūra pēc pieprasījuma tiek nonesta uz informācijas centru, kurš atrodas 1.stāvā. Informācijas centrā viņi iepazīstas ar jaunāko periodiku (pieejams laikraksts invalīdiem "Kopsoli", ko abonējam), izmanto internetu un elektroniskās datu bāzes.</p> <p>21 Latvijas bibliotēkās invalīdiem ar kustību traucējumiem ir iespēja grāmatas un citus dokumentus izmantot ar piegādi mājās.</p>	
3.	<p>Paplašināt muzeju pakalpojumu daudzveidību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām</p>	<p>Vairākos Latvijas muzejos ir nodrošināta muzeju telpu fiziskā pieejamība, kā arī nodrošināta muzeja apmeklējums bez maksas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām:</p> <p>Tukuma muzejs ar fondu "Rūpju bērns" piedāvā bērniem invalīdiem zīmēšanas un gleznošanas nodarbības muzejā.</p> <p>Balvu novada muzejā invalīdiem ir bezmaksas apmeklējums visās muzeja darba dienās. Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejā, Latvijas Sporta muzejā ir pavadoņi invalīdiem ar redzes un dzirdes traucējumiem.</p> <p>Vairākos Latvijas muzejos ir nodrošināta muzeju telpu fiziskā pieejamība, kā arī nodrošināta muzeja apmeklējums bez maksas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām:</p>	

	<p>Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā kāpņu remonta laikā ir izbūvēts lifts kustību invalīdu iekļūšanai muzejā. Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstāžu zālē “Arsenāls” ir izbūvēta atsevišķa tualetes kabīne un nodrošināta ieejas iespēja izstāžu zālē kustību invalīdiem.</p> <p>Rīgas Motormuzejā reizē ar kāpņu remontu veikta to pielāgošana invalīdu vajadzībām.</p> <p>Tukuma muzejs, rekonstruējot Durbes pili, izbūvējis invalīdu liftu, tualetes un pandusu sistēmu ekspozīciju zālēs.</p> <p>Latvijas Kara muzejā ierīkots jauns lifts, kas ir pieejams visiem muzeja apmeklētājiem, t.sk. invalīdiem;</p> <p>Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā iekārtotas jaunas krātuves, lasītavas un muzeja administrācijas telpas, kurās iespējama iekļūšana invalīdiem ar kustību traucējumiem;</p> <p>Olaines vēstures un mākslas muzejā uzbūvēta uzbrauktuve iekļūšanai muzejā;</p> <p>Valmieras novadpētniecības muzejā uzbrauktuve un arī speciālais lifts cilvēkiem ar īpašam vajadzībām uz 2.stāvu; trešdienās invalīdiem ir bezmaksas apmeklējums..</p> <p>Jūrmalas pilsētas muzejā ierīkots jauns lifts.</p> <p>Jēkabpils rajonā invalīdiem ar kustības traucējumiem ir iespējas apmeklēt Vēstures muzeja brīvdabas nodaļu "Sēļu sēta".</p> <p>Pašlaik tiek veidots tehniskais projekts Valkas muzejam, kurā arī ir iekļautas invalīdu vajadzības, bet tas reāli būs nākamgad.</p> <p>Invalīdiem ratiņos ir pieejami:</p> <p>Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs, Latvijas Ugunsdzēsības muzejs, Rundāles pils muzejs, Dekoratīvi lietišķās mākslas muzejs, Latvijas kultūrvēstures muzejs “Dauderi”, Rīgas Kinomuzejs,</p> <p>Ainažu jūrskolas muzejs, Jāzepa Vītola memoriālais muzejs “Anniņas”, Piejūras brīvdabas muzejs Ventspilī, Lauksaimniecības tehnikas muzejs “Kalēji”, Raiņa un Aspazijas vasarnīca Jūrmalā,</p> <p>Andreja Pumpura muzejs Lielvārdē, Āraišu muzejparks “Ezerpils”, Kalncempju pagasta novadpētniecības muzejs, Brāļu Jurjānu memoriālais muzejs “Meņģeļi”, Brāļu Kaudzīšu memoriālais muzejs “Kalna Kaibēni”, Latgales kultūrvēstures muzejs, Annas Brigaderes memoriālais muzejs “Sprīdīši”, Kārļa Ulmaņa piemiņas muzejs “Pikšas”, Pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas muzejs “Airītes”, Aizkraukles vēstures un mākslas muzejs, Birzgales novadpētniecības muzejs “Rūķi”, Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs “Riekstiņi”, Viļa Plūdoņa memoriālā māja-muzejs “Lejnieki”, Brāļu Skrindu muzejs, Zemgales sētas un lauksaimniecības mašīnu muzejs.</p> <p>Invalīdiem ratiņos daļēji pieejami:</p>	
--	---	--

		Ojāra Vācieša memoriālais muzejs, Valmieras rajona novadpētniecības muzejs, Livonijas ordeņa pils tornis Tukumā, Pastariņa muzejs, Turaidas muzejs, Kārļa Skalbes memoriālais muzejs "Saulrieti", Pētera Upīša memoriālais muzejs, Bauskas pils muzejs, Raiņa muzejs "Jasmuiža", Raiņa muzejs "Tadenava".	
4.	Teātra mākslas pieejamība invalīdiem ar redzes traucējumiem	Latvijā ir Baltijā vienīgais (Rīgā) nedzirdīgo amatierteātris. Valmieras Drāmas teātris (āra uzbrauktuve un "laipa", iekļūšanai lielajā un apaļajā zālē.) Invalīdiem ratiņos daļēji pieejami: Latvijas Nacionālais teātris, Latvijas Valsts Leļļu teātris.	
5.	Bērnu un jauniešu – invalīdu izglītība un interešu izglītība	Ogres mākslas skolā un Baldones mūzikas ir programmas bērnu invalīdu izglītošanā pamatskolā. Alūksnes rajonā bērnu un jauniešu invalīdu attīstības veicināšanai un integrēšanai sabiedrībā darbojas atbalsta centrs „Saulstariņi” un izveidota “Saulstariņu skola”, kur bērni, jaunieši ar īpašām vajadzībām var piedalīties interešu izglītības programmā: - Vizuālā māksla, mūzika, runa un kustība, amatniecība, sports. - Izveidota žestu un sistēmas skaņas, apmācības programma izmantojot Tibetas metodi.	
6.	Paplašināt arhīvu pakalpojumu daudzveidību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	Valsts arhīvu sistēmas iestādes piedāvā invalīdiem iespējas sazināties pa pastu, e-pastu, telefoniski un saņemt nepieciešamo informāciju vai arhīva izziņas sociālos un tiesiskos jautājumos. Maznodrošinātām personām tiek piemērotas maksas pakalpojumu atlaides. Invalīdiem ar kustību traucējumiem, kas pārvietojas ratiņos, pieejamas trīs arhīvu ēkas, kurām ir speciālas uzbrauktuves. Valsts arhīvu sistēmas iestādēs strādājošajiem invalīdiem ir nodrošināti darba apstākļi, kas atbilst viņu veselības stāvoklim. Invalīdiem ratiņos daļēji pieejami: Valsts arhīvi Jēkabpilī, Jelgavā un Ventspilī.	
7.	Kultūras un kultūrizglītības attīstība Latvijas novados cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	Tautas māksla ir atvērta visiem sociālajiem slāņiem. Tautas mākslas kolektīvi cenšas nodrošināt kultūras pieejamību invalīdiem sniedzot labdarības koncertus pansionātos, slimnīcās, bērnu namos, sociālās aprūpes centros. Iespēju robežās tiek domāts par invalīdu iesaistīšanu pašdarbības aktivitātēs. Šo procesu lielā mērā kavē nepietiekošs finansējums, kas nepieciešams atbilstošas vides radīšanai (kultūras iestāžu aprīkojums, transports utt.) kultūras iestādēs un profesionālu speciālistu trūkums. Daugavpilī atvērta sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centrs, kurā ir bibliotēka, izstāžu zāle un valodu apmācības kabinets. Šis centrs atzīts par labāko valstī vides pieejamības	

	<p>nodrošināšanā.</p> <p>Daugavpilī izveidota no NVO pārstāvjiem Cilvēku ar īpašām vajadzībām lietu padome.</p> <p>Jelgavas rajona Jaunsvirlaukas pagastā invalīdiem ir iespējas darboties Izglītības un aktivitāšu centrā "Līdumi". Telpas tur ir piemērotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Invalīdi apmeklē pasākumus, dzied korī, darbojas Tautas lietišķās mākslas studijā.</p> <p>Jelgavas rajona padomes Mākslinieciskās jaunrades centrā darbojas bērnu invalīdu sporta sekcija.</p> <p>Katru gadu Krāslavas pilsētas bērniem ar īpašām vajadzībām Krāslavas novada kultūras nams rīko Ziemassvētku labdarības sarīkojumu.</p> <p>Krāslavas Kultūras nama Kultūras biedrību pašdarbības kolektīvi reizi gadā izbrauc ar koncertu uz veco ļaužu un invalīdu pansionātu "Krastiņi"</p> <p>Dagdas Tautas nama pašdarbības kolektīvi reizi gadā uzstājas veco ļaužu un invalīdu pansionātā "Ābeļdārzs".</p> <p>Limbažu rajona padome 2 x gadā - pavasarī un rudenī rīko atpūtas pasākumu "Mēs visi kopā"-koncerts, balle, sacensības, izstādes. Nodrošināta invalīdu pieejamība Limbažu un Staiceles kultūras namā.</p> <p>Jēkabpils rajonā darbojas "Dienas aprūpes centrs" cilvēkiem ar intelektuālas attīstības traucējumiem. Centra apmeklētāji piedalās starptautiskajās mākslinieciskās pašdarbības festivālos, sporta čempionātos, jaunrades izstādēs un darbnīcās.</p> <p>Jēkabpils rajonā invalīdiem ar kustības traucējumiem ir iespējas apmeklēt Jēkabpils tautas namu un brīvdabas estrādi.</p> <p>Valkas rajonā 2005.gadā pie Valkas J.Cimzes mūzikas skolas uzbūvēta moderna iekļūšana mūzikas skolā, jo skolas telpās notiek dažādi koncerti, lekcijas, izstādes u.c.</p> <p>Invalīdiem ar kustības traucējumiem ir radīta iespēja iekļūt Cēsaines kultūras namā, kā arī ir iespēja piedalīties kultūras iestāžu organizētos pasākumos 12 rajona brīvdabas estrādēs. Speciāli invalīdiem ar kustības traucējumiem rajonā ir organizēti sekojoši kultūras pasākumi: Cēsvainē (sporta hallē un internātskolā) sporta spēles un atpūtas sarīkojumi invalīdiem.</p> <p>Laidzes psihoneiroloģiskā pansionāta pacienti apmeklē Piltenes kultūras nama pasākumus.</p> <p>Valmieras pilsētas kultūras nams - āra jaunajām durvīm vairs nav sliekšņu, nodrošināta iebraukšana lielajā skatītāju zālē.</p> <p>Invalīdiem draudzīga iestāde ir renovētā Dikļu pils: nodrošināta "laipa" uzbraukšanai līdz ārdurvīm - tālāk gan iekļūt paša spēkiem ir neiespējami (Tomēr vienmēr ir palīdzīgs apkalpojošais personāls) un pilī ir iekārtots lifts, ko var izmantot arī invalīdi ratiņkrēslos).</p>	
--	--	--

	<p>Cēsu rajona Kaives pagasta kultūras pasākumu zāle ir pieejama invalīdiem ar kustību traucējumiem.</p> <p>Personām ar kustību traucējumiem pieejami kultūras nami Liepājas rajona Bunkas pagastā un Rucavas pagastā.</p> <p>Aizkraukles rajona kultūras iestādes nav īpaši draudzīgas invalīdiem ar kustības traucējumiem. Ar ratiņiem var tikt Aizkraukles un Skrīveru kultūras namos.</p> <p>Jūrmalā ir 14 kultūras iestādes. No tām invalīdiem ar kustību traucējumiem pilnībā (ir iekārtota uzbrauktuve, automātiskās durvis, speciāla tualete) ir pieejama Dzintaru koncertzāle un Kauguru kultūras nams.</p> <p>Daļēji labiekārtota pieejamība (panduss un ieejas durvis) Majoru kultūras namā</p> <p>Problēma ir šo cilvēku nokļūšana līdz nosauktajām kultūras iestādēm, bet Jūrmalā ir iespēja pasūtīt speciālu transportu. Cilvēkiem ar kustību traucējumiem pasākumi tiek nodrošināti bez maksas.</p> <p>Ventspils rajona pagastos pasākumus iespējams apmeklēt visiem interesentiem, tai skaitā arī invalīdiem. 3 kultūras namos ir ierīkotas invalīdiem paredzētas uzbrauktuves.</p>	
--	---	--

Uzdevums : nodrošināt invalīdu ekonomisko un sociālo aizsardzību.			
1.	Izstrādāt pakalpojumu/pabalstu sistēmu, kas nodrošinātu personas speciālās vajadzības (indivīdam, ģimenei, kurā ir invalīds).	Saskaņā ar likumu „Par valsts pensijām” 2005.g. invaliditātes pensijas, kuru apmērs nepārsniedza pieckāršu valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (Ls 175), tika indeksētas 1.aprīlī, ņemot vērā patēriņa cenu indeksu un 1.oktobrī, bet pensijām, kuru apmērs nepārsniedza trīskāršu valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (Ls 105) , papildus tika ņemti vērā arī 50% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem. Indeksācijas rezultātā invaliditātes pensijas 2005.g. paaugstinājās par Ls 7,32.	1.aprīlis LS 1 467 864 1.oktobris Ls 1 185 969
2.	Pilnveidot sociālās palīdzības dienestu darbu.	No 530 pašvaldībām sociālie dienesti ir 116 pašvaldībās. 319 pašvaldībās ir vismaz viens sociālais darbinieks pastāvīgā darbā.	
3.	Izveidot dienas aprūpes centru tīklu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.	9 pašvaldību institūcijas un 5 nevalstisko organizāciju.	
4.	Izveidot dienas aprūpes centru un konsultāciju dienestu tīklu psihiski slimiem cilvēkiem.	No jauna izveidots 1 dienas centrs.	

5.	Izstrādāt mehānismu, kā koordinēt ieinteresēto institūciju darbu, kas veicina un nodrošina invalīdu integrāciju sabiedrībā.	10.08.2005. Valdībā pieņemtas "Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādnes 2005-2015.gadam".	
----	---	---	--

Uzdevums : nodrošināt invalīdu tiesības uz juridisko aizsardzību.

1.	Izstrādāt programmas invalīdu, kuri daļēji vai pilnīgi nespēj realizēt savas tiesības vai pārvaldīt savu īpašumu, īpašuma un citu tiesību aizsardzībai.		
----	---	--	--

Uzdevums: nodrošināt invaliditātes aspekta iekļaušanu visos politikas veidošanas posmos.

1.	Izveidot pieejamu un vienotu informācijas sistēmu (datu bāzi) par invalīdiem.	Uzsākts ES Nacionālās programmas projekts Invaliditātes informatīvās sistēmas izveidei.	
2.	Veicināt zinātniski pētniecisko darbu fundamentālo un pielietojamo pētījumu jomās.		
3.	Iesaistīt invalīdu sabiedriskās organizācijas visos lēmumu pieņemšanas etapos.	Sabiedriskās organizācijas iekļautas Invalīdu lietu nacionālās padomes sastāvā.	

Nr.	CITI PASĀKUMI 2005. gadā	FINANSES
	Sociālā integrācija	
1.	Vides ministrija: Latvijas dabas un pieminekļu biedrība, Alūksnes rajona nodaļa organizēja dažādus tematiskus vides interpretāciju pasākumus, praktiski pasākumi bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām.	LV 6749
2.	Latvijas bērnu fonds organizēja vasaras nometni 12 bērniem ar invaliditāti ratiņkrēslos no Rīgas un Rīgas rajona un 25 no Dobeles rajona. Bērnu vides skola	LV 5303
	Atbalsts nodarbinātībā	
	Likuma „Par uzņēmumu ienākumu nodokļa atlaidi invalīdu biedrību uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām)” 1.pants paredz no uzņēmumu ienākuma nodokļa maksāšanas atbrīvot invalīdu biedrību uzņēmumus.	
	Pieejama vide	

<p>1. Ekonomikas ministrija: Veikts vides pieejamības monitorings par Latvijas 2005.gadā renovētām un jaunuzceltām būvēm. Sagatavota atskaite par monitoringa rezultātiem. Nominēti labākie 2005.g. ekspluatācijā pieņemtie būvobjekti-gada balva „Zelta kruķis”. Informācija par jaunizveidotām pieejamām vietām izsūtīta Latvijas tūrisma informācijas centriem.</p>	<p>LV 4900</p>
--	----------------

SECINĀJUMI

Apskatot ziņojumu ir redzams, ka koncepcijā paredzētie pasākumi dalāmi **divās grupās:**

1. **Ilgstoši pasākumi**, kas tiek plānoti un nodrošināti ik gadu; (rehabilitācija, nodrošinājums ar tehniskiem palīglīdzekļiem u.c.)
2. Pasākumi, kam izmantoti vienreizēji resursi un līdzekļi mērķa sasniegšanai, bet nav nepieciešams sekojošs ieguldījums tā nodrošināšanai turpmāk.(vides pielāgošana, izglītojoši semināri u.c.)

Veselības un sociālā aprūpē:

Nodrošinājums ar tehniskiem palīglīdzekļiem: Izsniegto tehnisko palīglīdzekļu skaits ir samazinājies, jo pieaug to cenas un tiek piemērota 5% Pievienotās vērtības nodokļa likme un par iepriekš piešķirtiem līdzekļiem TPC var iepirkt mazāk šīs grupas palīglīdzekļu, bet izstrādājot stingras prasības iepirkumu konkursu nolikumos, kā arī piemērojot jaunas iepirkuma metodes pieauga palīglīdzekļu kvalitāte. Sociālā rehabilitācija: Pakalpojumu skaits salīdzinājumā ar 2004. gadu ir pieaudzis- 527 personas – 1200 personas(620 ar funkcionāliem traucējumiem), bet joprojām nepietiekošs, par ko liecina rindas pieaugums.

Profesionālā rehabilitācija: Pakalpojumu skaits salīdzinājumā ar 2004. gadu ir nedaudz pieaudzis no 182 līdz 199 personām.

Izglītībā:

Mācību iestādēs personu skaits ar invaliditāti pieaug:

Profesionālas izglītības iestādēs no kopējā audzēkņu skaita 2004.gadā mācījās – 171 invalīds. Uzņemtie pēc speciālām skolām un klasēm-119.

2004./2005.mācību gadā profesionālās izglītības iestādēs, apgūstot arodu, mācījās 236 izglītojamie ar speciālām vajadzībām (invaliditāti), bet 2005./2006.mācību gadā – 297 izglītojamie ar dažāda veida invaliditāti.

2005./2006.mācību gadā speciālās izglītības iestādēs arodu (atbilstošu profesionālo kvalifikāciju) iegūst 963 bērni ar invaliditāti.

Atbalsts nodarbinātībā:

NVA - pielāgotas **358** darba vietas cilvēkiem ar invaliditāti, kas ir par 4 vairāk kā 2004. gadā. Pēc subsidētās darba vietas pastāvīgā darbā iekārtojās 66,5% personas ar invaliditāti – 2004. gadā 69,7%.

Sociālā integrācija:

Būtiskākie pasākumi, kas veikti pieejamas vides jomā:

Sagatavoti pieci vides pieejamības standarti un iesniegti SIA „Latvijas standarts” Latvijas Būvniecības standartizācijas tehniskajā komitejas

apakškomitejā „Būvvides pieejamība”:

2005.gadā tika iegādāti 45 jauni autobusi, kas ir pielāgoti pasažieriem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem.

Izveidota sistēma, lai no 2006.gada 1.janvāra uzsāktu invalīdu stāvvietu izmantošanas karšu izsniegšanu visās Ceļu satiksmes drošības direkcijas nodaļās.

Nozīmīgs darbs tiek ieguldīts kultūras pieejamības nodrošināšanā, kā arī publisko ēku pielāgošanā, pieejamas vides veidošanā.

- **Apkopojot informāciju, kas tika iesniegta no iesaistītajām Valsts institūcijām noskaidrojās, ka 2005.gadā veikto pasākumu daudzums ir aptuveni līdzvērtīgs 2004. gadā paveiktajam invalīdu integrācijas nodrošināšanai Latvijā. Kā viens no svarīgākiem ir pamatnostādņu projekts ”Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādnes 2005.-2015.gadam”, kas ir Labklājības ministrijā izstrādāts ilgtermiņa politisks dokuments, sociālās politikas veidošanai turpmākajiem desmit gadiem. Apskatot ziņojumu, arī 2005.g. redzama aktivitāšu neesamība plānotajos pasākumos.**